

21. YÜZYILDA ULUSLARARASI GÖÇ - III

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
YAYINEVİ

Yeditepe Üniversitesi Yayınevi: 19

21. Yüzyılda Uluslararası Göç - III

@Yeditepe Üniversitesi Yayınevi, 2018

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince Yeditepe Üniversitesi Yayınevi'ne aittir. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının izni alınmadan hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

ISBN: 978-975-307-083-6

İstanbul, 2018

Yeditepe Üniversitesi Yayınevi

Yeditepe Üniversitesi

İnönü Mah. Kayışdağı Cad. 26 Ağustos Yerleşimi 34755
Ataşehir İstanbul

press@yeditepe.edu.tr

0216 578 00 00 / 3716

Yayıncı sertifika no: 30333

Sorumlu Editör: Didem Bayındır Yenici

Editör: Özge Özgür Sarioğlu

Sayfa Tasarımı: Savaş Yıldırım

21.YÜZYILDA ULUSLARARASI GÖÇ KONFERANSI

Yeditepe Üniversitesi Küresel Eğitim ve Kültür Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (KEKAM) tarafından bu yıl üçüncüsü düzenlenecek olan “21. Yüzyılda Uluslararası Göç” konferansı, alanında önde gelen akademisyen ve uzmanların katılımıyla 10-11 Ekim 2018 tarihlerinde Yeditepe Üniversitesi’nde gerçekleştirilecektir.

Konferansın amacı, Türkiye başta olmak üzere, 21. Yüzyılda dünyanın pek çok ülkesini ilgilendiren uluslararası göç hareketlerinin siyasi, iktisadi, hukuki ve sosyolojik boyutlarının tartışılmasıdır. Konferans, farklı disiplinlerde çalışan akademisyenler ile kamu ve sivil toplum örgütlerinde çalışan uzmanları bir araya getirerek, araştırma, fikir ve deneyim paylaşımını sağlamayı hedeflemektedir. Uluslararası göç hareketleri, mülteci sorunu, uluslararası göç ve güvenlik, düzensiz göç, göçmen kaçakçılığı, göç politikaları, emek göçü, zorunlu göç, beyin göçü, göç ve kültür, göçmen entegrasyonu, göç ve kadın, göçmen sağlığı, diaspora ve azınlık çalışmaları, göç ve kalkınma, göç ve ekonomi gibi konular konferansın ana başlıklarını oluşturmaktadır.

2016 yılından bu yana düzenlediğimiz konferanslarda bilimsel kurumumuz tarafından seçilen bildiriler 2016 ve 2017 yıllarında uluslararası kitap haline getirilmiştir. 2016 yılı konferansında seçilen bildiriler Cambridge yayınevi tarafından “International Migration in the 21st Century: Problems and Solutions” başlığı altında yayımlanmış olup 2017 yılı konferansında seçilen bildiriler ise Lexington yayınevi tarafından yayımlanacaktır. Ayrıca diğer bildirilerden bazıları Yeditepe Üniversitesi İ.İ.B.F. dergisi CONRESS’te yayımlanmıştır.

INTERNATIONAL MIGRATIONS IN THE XXIst CENTURY-III

INTERNATIONAL CONFERENCE

The third conference organized by the Research Center of Global Education and Culture of Yeditepe University will be conducted on the theme “International Migration in the XXIst century” with the participation of academicians and international migration specialists. The conference will take place on the 10-11 October 2018, in the Yeditepe University in Istanbul.

The purpose of the conference is discussing social, economic, judicial and sociological perspectives of the international migration movements which concern especially Turkey and many countries of the world in the 21st century. The conference aims to provide sharing of researches, ideas and experiences by gather academicians from different disciplines and experts who work for civil and non-governmental organizations. The topics of the conference will be: international migration, the refugee problem, international migration and the security problem, illegal migration, smuggling of migrants, migration policies (at state and institutional level), brain drain, forced migration, labor migration, migration and culture, the integration of migrants, women migrant, diasporas and minorities, migration and development, etc. These topics are provided as an indication, any work falling under the theme “International Migration in XXIst Century” will be welcome.

Following KEKAM’s annual conference series since 2016, the papers which were choose by our scientific community gathered as an international books in 2016 and 2017. 2016 conference’s chosen papers published under the title of “International Migration in the 21st Century: Problems and Solutions” by Cambridge Scholars Publishing, likewise the papers of 2017 International Migration Conference will be published by Rowman & Littlefield Publishing Group- Lexington Books in the end of 2018. Additionally, some of the other papers of the conference published in Yeditepe University Faculty of Economics and Administrative Sciences’ journal CONRESS.

BİLİMSEL KURUL

Prof. Dr. Ayhan Kaya, Bilgi Üniversitesi

Prof. Dr. Catherine Wihtol de Wenden, SciencePo Paris

Prof. Dr. Elçin Kürşat, Yeditepe Üniversitesi

Prof. Dr. Georges Prevelakis, Sorbonne Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Sirkeci, Regent University

Prof. Dr. Méropi Anastassiadou, Inalco

Prof. Dr. Murat Erdoğan, Türk-Alman Üniversitesi

Prof. Dr. Nuray Ekşi, Yeditepe Üniversitesi

Prof. Dr. Tülay Baran, Yeditepe Üniversitesi

Doç. Dr. Beyza Tekin, Galatasaray Üniversitesi

Doç. Dr. Didem Danış, Galatasaray Üniversitesi

Doç. Dr. Gökçe Bayındır Goularas, Yeditepe Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa Murat Yüceşahin, Ankara Üniversitesi

Doç. Dr. Süheyla Balkar Bozkurt, Galatasaray Üniversitesi

Doç. Dr. Şirin Dilli, Giresun Üniversitesi

Doç. Dr. Ulaş Sunata, Bahçeşehir Üniversitesi

Dr.Öğr.Üyesi Gizem Alioğlu Çakmak , Yeditepe Üniversitesi

Dr.Öğr.Üyesi Işıl Zeynep Turkan İpek, Yeditepe Üniversitesi

Dr. Léa Lemaire, University of Luxembourg (Fransa)

Dr.Öğr.Üyesi Selin Türkeş Kılış, Yeditepe Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Gökçe Bayındır Goularas – KEKAM Müdürü

Dr. Öğr. Üyesi Işıl Zeynep Turkan İpek – KEKAM Müdür Yardımcısı

Ayşe Betül Nuhoglu – Burslu Doktora Öğrencisi

Edanur Önel – Burslu Yüksek Lisans Öğrencisi

Nihan Kocaman – Burslu Doktora Öğrencisi

Şafak Yüca – Burslu Yüksek Lisans Öğrencisi

göçmenlerle yapıldığı saptanmıştır. Çalışmalarda küçük örneklem grupları ile çalışıldığı belirlenmiştir. Genellikle göçmen ve sığınmacıların sağlık hizmetine erişimine ve göçmenlerin yaşam koşullarına yönelik tanımlayıcı düzeyde anket çalışmaları yapıldığı saptanmıştır. Araştırmalar incelendiğinde çalışma örnekleme genellikle Suriyeliler alındığı saptanmıştır. Oysa Türkiye de diğer göçmenlerin sayısı da azımsanmayacak kadar çoktur. Çalışmaların; göçmen işçilere (yetişkin çalışan, çocuk çalışan gibi özel gruplarda), göçmen kadınlara, göçmen gebe kadınlara, göçmen yaşlılara yönelik yapılması ve yapılan çalışmaların spesifik konular (ruhsal sorunları, maruz kaldıkları iş kazaları) bağlamında gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Uluslararası Göç Perspektifinde Sinema

Dr. Öğr. Üyesi Melih Görgün - Yeditepe Üniversitesi

Auguste ve Louis Lumiere kardeşlerin geliştirdikleri sinematograf'ın 1895 yılında Paris'te bir öğleden sonra düğmeye ilk basılışı ile birlikte sinemanın doğuşu gerçekleşti. İçerdiği çeşitli enstrümanlar sayesinde çok zengin bir anlatım diline sahip olan bu sanat dalı çok kısa bir zamanda toplumları etkileyen önemli iletişim araçlarından biri haline geldi. Uzun yıllar boyunca farklı konuların farklı perspektiflerde ele alınmasına olanak sağlamış bu sanat, göç konusu için de yeni bir anlatım dili oldu. Uluslararası göç kavramının özellikle II. Dünya Savaşı yıllarından sonra önemini giderek arttırması, devletler kadar sinema filmi yapımcılarının, yönetmenlerinin ve senaristlerinin de ilgisini çekti. Ekonomik, toplumsal ve siyasi alanlarla yakından etkileşim içinde olan göç kavramı kısa zamanda sinemanın aranılan konularından biri halini alırken, sinema seyircisi tarafından da büyük ilgi gördü. Bu çalışmada özellikle uluslararası göç ve sinema ilişkisi, çeşitli örnekler üzerinden ele alınacaktır.

Avrupa Birliği'nin Seçici Göçmen Politikası ve Eleştirisi: Suriyeli Göçmenler

Arş. Gör. Meltem Yıldırım & Doç. Dr. Zafer Akbaş - Düzce Üniversitesi

Avrupa Birliği dünyanın en çok göç alan bölgelerinden biri olarak göç olgusunun sosyal ve politik bir çatışma alanıdır. Avrupa Birliği'nin homojen bir göçmen politikasından bahsetmek mümkün görünmemektedir. Her ne kadar birlik olsa da Avrupa Birliği üyesi ülkeler kendi çıkarlarını önceleyen şekilde göçmen politikası izlemektedirler. Bu bağlamda olmak üzere, Suriye'de yaşanan iç savaştan kaçan göçmenlere yönelik politikada da bir homojen politika değil, bazı ülkeler tarafından seçici politikalar izlenmektedir. Avrupa Birliği (AB) göçmen kabul ederken, güvenlik araştırması yapmakta, aile bağları ile uyumu, müracaat edenlerin korunma ihtiyacı derecesi gibi unsurları dikkate almakla beraber, ekonomik ve sosyal durumu yetersiz, kariyeri olmayan bazı kişileri reddetmektedir. Ayrıca göçmen kabulünde zaman zaman dini ve kültürel unsurların da ön plana çıktığı görülmekte; bir taraftan Hıristiyan kimlik ve kültüre sahip olanlara öncelik verilmekte diğer taraftan Müslüman kimlikli olanlara öteki muamelesi yapılmaktadır. Almanya'nın başını çektiği bir kısım Avrupa Birliği üyesi ülkeler sadece kariyer sahibi olan ve ekonomik ve sosyal durumu iyi olan göçmenleri kabul etmektedirler. Benzer şekilde Macaristan, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 3 Ekim 2016'da kabul edilen New York Deklarasyonu'nun çıkarlarına uygun olmadığını, göçün bir insan hakkı olarak kabul edilmemesi gerektiğini savunmaktadır.

Çalışmada AB'nin göçmen politikası ve bu bağlamda Suriyeli göçmenlere yönelik tutumu üzerinde

odaklanılarak, Avrupa Birliği'nin tek bir göçmen politikası izlemediği, üye ülkeler tarafından seçici bir göçmen politikası izlediği ve bunun da ilkeler ve ihtiyaçlar eksenli değil çıkarlar eksenli ve değişken olduğu eleştirisi yapılmaktadır. Anılan durum, AB üyesi ülke örnekleri üzerinden gidilmek suretiyle değerlendirilmekte ve tercihlerin nedenlerinin ilkesel değil, çıkara dayanan olgular olduğu ve seçici göç politikası izlendiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Göçmenlerin Yeniden Sosyalleşmeleri Sürecinde Sosyal Dışla(n)ma Deneyimleri: Düzce Örneği

Arş. Gör. Meltem Yıldırım & Dr. Öğr. Üyesi Metin Kılıç - Düzce Üniversitesi

Göç meselesi, dünya çapında çok önemli bir sorun haline gelmiştir. Suriye'de yaşanan iç karışıklıklar sonucunda, yoğun bir şekilde gerçekleşen göç hareketleri, bu meseleyi daha fazla gündeme taşımıştır. Uluslararası bir sorun olarak kabul edilen mülteci sorunları, sayısı 4 milyonu aşan mültecilere ev sahipliği yapan Türkiye'de de yaşanmaktadır. Göçmenler özellikle son dönemde Türkiye'nin toplumsal yapısının bir gerçeği haline gelmiştir. Türkiye'nin göçün merkezlerinden biri haline gelmesi toplumsal etkileşimlerin, değişim ve dönüşümlerin yaşanmasına neden olmuştur. Göç eden grupla yapılan temasa bağlı olarak göç edenlerin ve Türkiye vatandaşı olanların birbirlerini anlama ve uyum süreci; göç edenlerin gündelik hayatın içinde kendi toplumsal benlikleriyle var olma mücadelesi; iş, eğitim, sağlık gibi alanlara dâhil olmaları nedeniyle toplumsal varoluşun her boyutunu etkileyen ve kendi karmaşık dinamiklerini geliştiren bir süreçtir. Bu süreç hâkim kültürden ziyade, azınlık kültürün de sınır koruma politikası geliştirmesi nedeniyle göçmenler açısından sosyal dışlanma ve dışlamada etkili olmaktadır. Bazı göçmenler, Türkiye'de ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel ortamlarda yabancılaşarak bazı göçmenler de uyum sürecini çok daha kısa sürede tamamlamakta ve hâkim kültüre kendilerini kolaylıkla kabul ettirmektedir. Aradaki bu fark, göçmenlerin sosyal yaşamlarıyla doğrudan ilgilidir. Bu çalışmada, sosyal dışlanma olgusu, ekonomik, mekânsal, kültürel, söylemsel ve politik olmak üzere beş alt boyutuyla ele alınmaktadır. Göçmenlerle, Düzce ilinde yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen sonuçlarda; hâkim kültürün daha çok uyum sürecini destekleyen politikalar geliştirdiği, azınlık kültürün kendi içerisinde farklı boyutlarıyla uyum ve dışlanma yaşadığı tespit edilmiştir.

Brain Drain Problem in Modern Russia

Lisans Öğrencisi Mikhail Dzeboev & Lisans Öğrencisi Marianna Baslandze - Moscow State Institution of International Relations (MGIMO)

The paper examines the acute problem of "brain drain" essential for many developing countries in the South East and Eastern Europe. "Brain drain" is a process which means a lot of scientists, specialists and qualified professionals immigrate because of economic, political, religious and other reasons. We are going to present some aspects of "brain drain" problems for Russia. Our data is based on statistic information from Federal Migration Service and state statistics review. We are going to use some international articles, papers, statistic reports about Russian migration and immigration. More than 1.5 million high qualified Russian professionals have moved abroad with their passports and work in other countries now. It is hard to find a company or an university without Russians working or getting education that can be viewed as a dangerous trend. However,